

Arabski svet in njegovo gospodarstvo

Ali se bo združilo 80 milijonov Arabcev?

Egipt in Sirija sta se združila v »Zedinjeno arabsko državo«, ki bo štela okoli 80 milijonov ljudi. Državni poglavar bo predsednik Naser; sicer je Egipt že po številu prebivalstva in svojem gospodarstvu tako močan, da bodo Egiptčani z lahkoto prevladovali v novi državi. Jemen se namerava pridružiti k novi državi, toda pod pogojem, da ohrani neodvisnost v novi federaciji. Tej združitvi je sledila federacija (zveza) drugih dveh arabskih držav, to je Iraka in Jordanije. Oba kralja, Fejsal v Iraku in Husein v Jordaniji, ostajeta na svojem mestu. Ne gre torej za tesno spojitve kakor med Egiptom in Sirijo. Na zahodu, zlasti v Londonu, vidijo v zvezi med Irakom in Jordanijo potezo, ki naj bi bila naplerjena proti Naserju, kateri je na glasu revolucionarja in za katerega se kralji ne navdušujejo. Obe državi sta bili nekaj časa po prvi svetovni vojni, tj. po razpadu turškega imperija pod angleških pokroviteljstvom. Angličani računajo, da bodo lahko ohranili svoj vpliv nad tema arabskimi državama. V federaciji bo seveda imel premoč Irak, ki je bogat (s petrolejem) in številno mnogo močnejši. Zahodna diplomacija računa, da bodo med arabskimi državami nastopila trenja iz katerega koli vzroka, kakor je n. pr. prav te dni nastal spor med Egiptom in Sudanom zaradi ozemlja ob Rdečem morju, ki ga zdaj upravljajo Sudanci. Egiptčani trdijo, da jim pripada oče pas okoli 1000 kv. km in še kos sudanske zemlje ob Nilu severno od Wadi Halfa; na tem področju so odkrili bogate rude, kakor baker, mangan in celo zlato. Ibn Saud, kralj Saudove Arabije, k vsem tem zadnjim dogodkom v arabskem svetu molči.

Gospodarstvo zahodno afriških dežel

Delo v kolhozih, ki so organizacije bolj zadržane tipe. Med strojnimi postajami in kolhozi nastopa pogosto trenje, ki onemogoča vsakodnevno delo in s tem napredek kmetijstva. Nova preobrazba pomeni tudi decentralizacijo v kmetijstvu, ki sledi decentralizaciji v industriji. Kolhozi so se tako razvili, da imajo po mnenju sedanjih sovjetske vlade dovolj denarja, da bodo lahko prevzeli strojne postaje. V Sovjetski zvezi je danes okoli 84.000 kolhozov in 5000 sovjetrov (kmetijskih državnih podjetij), strojnih in traktorjskih postaj pa je okoli 8700. Hruščev računa, da bo nova organizacija kmetijstva dala kolhozom in vsej javnosti na deželi večjo priložnost pr zaradi tega, ker ne bodo kolhozi odvisni od strojnih postaj, ki so bile organizirane centralistično. Ta večja priložnost bo tudi pospeševala obdelovanje zemlje in tako pripomogla k povečanju kmetijskih pridelkov. Letos so v sovjetskem kmetijstvu nastopile nekatere težave, se posebno, ker ni bil pridelek zita posebno dober.

Novi nemški glasovi za pogajanja z ZSSR

Gonja nemških liberalcev in socialistov proti Adenauerju, ki je odbil sovjetski predlog, da bi Nemčijo združili in neutralizirali, se je nekoliko polegla. Dr. Adenauer počiva na francoski rivi ter se namerava tudi sestati s Churchillom, ki se še vedno vtiča v politične zadeve. Zdej se je oglašil ne pričakovano tudi predsednik nemškega parlamenta (državnega zbora), dr. Evgen Gerstenmaier. Ta sicer pripada k Adenauerjevi krščansko-demokratski stranki, toda je protestant. Medtem ko prevladuje v katoliških krogih mnenje, da se Nemčija ne sme neutralizirati in da se mora prej združiti, kakor bi se dokončno pogodila z Rusi glede raznih drugih političnih vprašanj, si zdaj Gerstenmaier prizadeva, da bi Adenauerjevo zopet pridobil za pogajanja s Sovjetsko zvezo. Dr. Adenauer naj bi se povrnil na gledišče, ki ga je zavzel na pariški konferenci NATO, ko je izjavil, da se je treba pogajati z Rusi. Gerstenmaier predlaga, naj se Zahodna Nemčija loti pogajanj za sklenitev mirovne pogodbe. Nemška diplomacija naj stopi v stik tudi z Vzhodno Nemčijo. Ustvari naj se zveza med obema Nemčijama; ta bi nato lahko podpisala mirovno pogodbo. Za takšno pogajanja je še čas, ker Rusi niso namenoma še sklenili ločenega miru z Vzhodno Nemčijo. Nepolitično je zaradi vprašanja nove nemško-poljske meje na Odrin in Nisi odlašati za ureditvijo drugih perečih nemških vprašanj v nedogled.

Prvi ruski avtomobili za Jugoslavijo

Prvi ruski avtomobili za Jugoslavijo so prispeli te dni v Beograd. Gre za 90 vozil »Moskvičev« od 300, ki jih je naročil »Autocent«. To so vozila s cilindri 1100 kub. cm, s 4 vrata, opremljena z radioaparatom. Prodajni jih bodo po ceni 1.400.000 din. S sovjetskimi podjetjem, ki dobavljata ta vozila, se »Autocent« pogaja, da bi se cena »Moskvičev« mogla znižati na 1 milijon 100 tisoč dinarjev.

Pomembna preobrazba v sovjetskem kmetijstvu

Hruščev proti Stalinu tudi na tem področju

Pred zbranimi kmeti v Minsku je glavni tajnik komunistične stranke N. Hruščev napovedal vazo preobrazbo v sovjetskem kmetijstvu. Strojne in traktorjske postaje (MTS), ki so bile neodvisne in so spoznavamo s decentralizacijo v kmetijstvu, ki sledi decentralizaciji v industriji. Kolhozi so se tako razvili, da imajo po mnenju sedanjih sovjetske vlade dovolj denarja, da bodo lahko prevzeli strojne postaje. V Sovjetski zvezi je danes okoli 84.000 kolhozov in 5000 sovjetrov (kmetijskih državnih podjetij), strojnih in traktorjskih postaj pa je okoli 8700. Hruščev računa, da bo nova organizacija kmetijstva dala kolhozom in vsej javnosti na deželi večjo priložnost pr zaradi tega, ker ne bodo kolhozi odvisni od strojnih postaj, ki so bile organizirane centralistično. Ta večja priložnost bo tudi pospeševala obdelovanje zemlje in tako pripomogla k povečanju kmetijskih pridelkov. Letos so v sovjetskem kmetijstvu nastopile nekatere težave, se posebno, ker ni bil pridelek zita posebno dober.

Industrijska proizvodnja v Sovjetski zvezi

Industrijska proizvodnja v Sovjetski zvezi je lani preokročila proizvodnjo iz leta 1956 za 10%, medtem ko je gospodarski načrt predvideval le 7,1% povečanja. Proizvodnja je v letu 1957 znašala: 37 milijonov ton surovega železa, 51 milijonov ton jekla, 40 milijonov ton valjanih proizvodov (pločevine itd.), 463 milijonov ton premoga, 98 milijonov ton nafte, 202 milijona kub metrov plina, 201 milijonov kWh električnega toka. Konec leta 1957 je bilo v Sovjetski zvezi zaposlenih 52 milijonov oseb ali 2,1 milijona več kot ob koncu leta 1956. Brezposelnih ni bilo. Prilidek zita je preokročil proizvodnjo iz leta 1953 za 26% in je tako kril celotno potrošnjo Sovjetske zveze. Zetej je bila izvršena 93% z mehaničnimi sredstvi. V letu 1957 je bilo zgrajenih 48 milijonov kv. metrov stanovanjskega prostora. Hranilne vloge so se lani povečale za 16,8 milijarde rubljev. Zunanja trgovina se je povečala od 29 milijard v letu 1956 na 33 milijard rubljev v letu 1957.

Politična razdelitev

Arabski svet se na površini več kot 11 milijonov kv. km razprostira od perzijske meje do Atlantika in obsega celo vrsto držav in dežel v večji ali manjši neodvisnosti. Iz naslednjega pregleda je razvidna politična ureditev teh dežel z njihovim glavnim mestom, površino in številom prebivalstva. Irak (Bagdad, kraljevina, 440.000 kv. km, 5.990.000 preb. Sirija (Damask, republika, 180.000 kv. km, 4 mil. preb. Libanon (Bejrut, republika, 10.000 kv. km, 1,45 milijona preb. Jordanija (Amman, kraljevina, 96.600 kv. km, 1,45 milijona preb. Saudova Arabija, ki obsega v personalni uniji kraljevino Hedžaz in sultanat Nečdž (Er Rijad, 1.600.000 kv. km, 6,2 milijona preb. Jemen (Sana, oz. Taiz, kraljevina, 195 tisoč kv. km, 4,5 mil. preb. Oman (Maskat, neodvisen sultanat, 212.400 kv. km, 550.000 preb. Aden (br. kolonija) in naslednji britanski protektorati: Hadramawt, Piratska obala, Katar, Kuvaajt, Bahrejsko otočje in nekaj drugih otokov. In na afriški celini: Egipt (Kairo, republika, 1 milijon kv. km, 23,5 milijona preb. Libija s Cirenajko (rezidencija Bengazi, upravno središče Tripolis, kraljevina, 1.700.000 kv. km, 1,1 milijona preb. Sudan (Hartum, republika, 2.500.000 kv. km, 8,9 milijona preb. Tunizija (Tunis, republika, 150.000 kv. km, 3,8 milijona preb. Alžirija (Alžir, sestavni del Francije, 2.220.000 kv. km, 9,7 milijona preb. in Maroko (Rabat, kraljevina, 420.000 kv. km, 9,8 milijona prebivalcev. Zgodovinski razlogi, razlike v gospodarski in socialni strukturi, dinastične koristi, vmešavanje velikih sil in še kaj drugega je vzrok za tako veliko razcepljenost arabskega sveta. Na njem živi skupaj okrog 80 milijonov ljudi, ki antropološko gotovo niso enoviti, tudi če ne upoštevamo raznih narodnih manjšin (Kurdov, Armencev, Turkov in drugih na azijskem delu, Koptov, Nubijcev in črncev v Egiptu in Sudanu, Berberov in Tuaregov v ostali Severni Afriki; Evropejcev je samo v Alžiriji okoli 1 milijon. Kakor ga zgoraj omenjeni vzroki razdvajajo, tako pa družji prebivalstvo po drugi strani enotni arabski knjižni jezik, v nemajhnih meri skupna islamska vera in pa čedalje močnejša nacionalna zavest in borba za neodvisnost, ki je po drugi svetovni vojni zavzela večji obseg in je zadnja leta vprav v srditem razmahu.

Drugi gospodarski viri v Arabiji

Arabski polotok sicer ni bogat; njegovo gospodarstvo označujeta skromno poljedelstvo in nomadstvo. V primerjavi z drugimi predeli je mnogo na bolj-
šem Jemen zaradi ugodnejšega podnebja in znatnejših padavin; tam uspeva tobak, riž, dateljnava in kokosova palma, sezam, razne vrste žita in znana kava »smoka«. Ob vzhodni obali polotoka goje tudi ribolov in je znatno pridobivanje biserov. Tudi v drugih državah arabske Azije je poljedelstvo glavni vir gospodarske dejavnosti. V Jordaniji je razvit tudi turizem, saj sodi pod njegovo vrhovnost del Svete Dežele z znamenitimi ro-

Dva svetovna petrolejska velikana

BP pridobi 50 milijonov ton nafte na leto - Za gospodarsko se skriva velika politična sila

V predzadnji številki smo poročali o japonskem vdoru na petrolejska področja Srednjega vzhoda, kjer bodo Japonci prišli v nasprotje s koristnim velikim zahodnih petrolejskih družb. Kaj vse premorejo te petrolejske družbe, kam se njihova udeležba in kolikšnega pomena je mnenje teh družb pri določanju gospodarsko-političnih smeric te ali one države, bomo skušali ponazoriti s primerom ene med najbolj znanimi petrolejskimi družbami »British Petroleum Company Limited«. Ta družba je bila ustanovljena l. 1909 pod imenom »Anglo-Persian Oil Company«, l. 1935 so jo prekrstili v »Anglo-Iranian Oil Company« ali kratko AIOC, ki jo poznamo po sporu z iransko vlado oziroma s iranskim predsednikom Mosaddekom. L. 1954 so družbi dali sedanje ime, British Petroleum Company Limited je matica celne skupine družb, ki sestavljajo eno izmed največjih organizacij za raziskovanje, pridobivanje, prevoz in čiščenje ter prodajo petrolejskih proizvodov skoro povsod na svetu. Glavni viri, iz katerih se BP (tako imenujete družbo na kratko) oskrbuje s surovo nafto, leže na Srednjem vzhodu, kjer izkorišča družba 50% vrelcev v Kuvaitu; družba ima dalje 40 odstotni delež pri konzorciju, za katerega se po sporazumu iz l. 1954 pridobiva nafta v Iranu; okoli 30% proizvodnje družbe Iraq Petroleum Company Limited pripada BP in prav ta družba 25 odstotni delež proizvodnje Baskrah Petroleum Company Limited, Mosul Petroleum Company Limited in Qatar Petroleum Company Limited. Upoštevane rezerve surove nafte na omenjenih petrolejskih področjih so znašale po cenitvah lista »Oil & Gas Journal« konec l. 1956 13.900 milijonov ton, ali skoraj toliko polovico petrolejskih rezerv izven Sovjetske zveze in Kitajske. Sorazmerni interesi BP skupine na navedenih področjih predstavljajo skupno približno 40% teh rezerv. Toda s tem delovanje družbe in skupine BP še ni končano. Ona je soudeležena tudi pri vrtanju in pridobivanju petroleja na otoku Trinidad, pri raziskovanjih v Kanadi (50%-tni delež) na ozemlju 6 milijonov jutov s proizvodnjo, ki je trenutno še majhna, a nenehoma narašča. Na škotskem delu, dočim industrija še ni pomembna. Libija je povsem agrarna dežela; goji oljke, jekmen, trto, mandeljne, dateljno, palmno in tobak. Važno je tudi pridobivanje surovin za ekstrakcijo celuloze, za vrvarstvo in za izdelovanje rogože.

70 milijard v enem dnevu

Prav tako razpošila in prodaja BP končne izdelke (bencin, mazila itd.) v velikem obsegu v lastni režiji. Težko si predstavljamo, kaj vse se giblje za tako obsežno dejavnostjo BP. Poleg tolikih števil, ki smo jih na vedili, naj navedemo še, da je to družba z omejeno zavezo; doslej je izdala 172.951.887 delnic po 1 funt šterling, tj. za okoli 300 milijard lir. Posojilo 70 milijard lir, ki ga je BP razpisala v decembru l. 1., je bilo vpisano v enem dnevu.

70 milijard v enem dnevu

Druga petrolejska družba, oziroma skupina družb je Royal Dutch-Shell. Vrednost kapitala, ki ga je skupina naložila v razne vrste dejavnosti, je znašala konec novembra 1957 nad 2 milijardi 373 milijonov funtov. Royal Dutch-Shell je l. 1956 pridobila iz svojih vrelcev ali iz vrelcev svojih pridruženih članov nad 63 milijonov ton surove nafte, v prvih 9 mesecih l. 1957 pa nad 64 milijonov ton. Lastnih naftovodov ima skupina

Trd je izrek, ki ni nikdo na tej zemlji nenadomestljiv - trd namreč za človeka, ki ga je odpeljala smrt ali človeška roka z važnega mesta v človeški družbi, a bliščen za samo družbo, ki se pač hoče ohraniti. Nam na Tržaškem in Gorškem pa je pri sruču, kakor da ta rek ne drži. Ob grobovih, ki jih tako pogosto odpira nemila usoda našemu narodu v zamejstvu, se s srbijo vprašujemo, kdo bo za rajni prevezl vaje. Ozrite se samo na gospodarsko področje in ugledni naše vrste kričev: Udovič, Puhaj, Panjek, Sita, Brešan, Kalin, Krajnc... Ali morda vidite vsaj obrise mladih ljudi, ki bi iz ozadja vstopali v te zvezo? Če vrzeli ali bi bili vsaj pripravljene za nastop?

Saj se šolajo, poroče marsikdo. Kljub temu nas je v naših razmerah strah te praznote, ki jo puščajo za seboj podjetni ljudje. Sola sama ne ustvari podjetnega človeka, če ni v njem naravne gospodarske žile. In te žile so redke. Morda v veliko začetne žile umetnikov in estetov si upamo trditi, da so spretni in aginji poslovni ljudje svoje vrste umetniki. Tudi njim je potreben poseben naravni talent, ako se hočejo povzpeti in ohraniti na doseženi ravni.

Nikar ne mislite, da delajo samo zato, da bi si nagrabili bogastvo. Zakaj pa nemurno delajo navadno do konca, tudi se potem, ko se davno dovolj nabrali case in za svoje potomce? Več let sem opazoval trgovca v svoji bližini, ki se je iz nič dvignil do bogatega človeka. Bil je že dovolj bogat, preskrbel je svoje otroke in vendar se je pri 75. letu navdušil kakor mladenič, ko ga je prešinila misel, da bi se dalo to in to izpeljati. Tedaj je ves vzplamtel, videlo se mu je, da je prevzela neka notranja sila - vi jo lahko označite, če hočete, za demostov. Vrgel se je na posel zaradi postla, a nikakor ne zaradi denarja, kakor umetnik, ki pesni ali slika zaradi umetnosti - l'art pour l'art. Podobno se je vedel neki drugi moj znanec, mizarski mojster, ki je pri 83. letu vodil sodobno delavnico in tudi v najkritičnejših casih našel delo za svojih 8 delavcev.

Za takšne gospodarske talente je značilno, da delajo in se uveljavljajo v vsakem gospodarskem sistemu, ne samo v kapitalističnem, ako jim prepuščamo, da se na določenem področju lahko izživljajo. Prav te dni je nekdo nekdo o nekemu gospodarskemu listu v Beogradu, kako je z začudenjem prisostvoval vročemu razgovoru dveh predstavnikov družbenih podjetij, ki sta se po njegovem mnenju tako bila za koristi svojih podjetij, kakor da bi zastopala dvoje lastnih podjetij v predvojni Jugoslaviji. To je pač n'art pour l'art, umetnost zaradi umetnosti.

I. b.

Vprašanje

»Jože«, je poklical trgovec svojega namočena, »pomagaj mi prepricati tega gospoda. Primi naravnice na tem koncu, jaz jih bom držal na drugem. Na to potegni, kolikor moreš.«
»V redu, gospod«, je odgovoril Jože. »Toda pojmi mi povejte: prodajamo ali kupujemo?«

Vroča polemika proti predsedniku E.N.I.

»Gospodarstvu« smo že poročali, da je italijanska vlada vzela monopol za izkoriščanje petrolejskih vrelcev in ležišč zemeljskega plina v Padski nižini (Ente nazionale idrocarburi). Zdej bodo lahko tudi za naša področja raziskovala tla v severni Italiji. Vlada je očitno popustila priisku italijanskih industrijcev, ki imajo verjetno zaslonbo v tujem kapitalu. Vsekakor kaže, da se italijanski industrijci, ki imajo sicer vpliv tudi na določeni italijanski tisk, niso zadovoljili s to koncesijo. Casnik »Giornale di Italia«, »4 Ore« (gospodarski list), »Il Giornale« pa tudi tednik »Il Borghese« nadaljujejo je gonjo proti g. E. Matteu, predsedniku E.N.I., in mu očitajo, da ni naredil in nepravilnosti pri državni ustanovi E.N.I. Ta ustanova da združuje tudi novi milanski list »Il Giornale«. Rimski list »Il Globo« je trdil, da E. Mattei daje listom oglašje E.N.I. po političnem ključu, torej ne opozicijskemu listu. (Konec februarja bo zaradi tega odšla sodna razprava). Italijanski list »L'Espresso« listično Matteu, da vodi nevarno politiko podzvetljanja podjetij, nevarno tudi zato, ker je protiamerški. Kakor znano, je E.N.I. s sporazumom z Iranom glede izkoriščanja petrolejskih vrelcev zakoračil v zelenjak ameriških in angleških petrolejskih družb, ki so doslej uživale vse prednosti glede izkoriščanja vrelcev v Iranu.

BP pridobi 50 milijonov ton nafte na leto - Za gospodarsko se skriva velika politična sila

V letu 1956 je BP pridobila iz vseh že obratujočih vrelcev skupno okoli 50 milijonov ton nafte. Kljub zapori Sueškega prekopa in kljub poškodovanju naftovoda, ki dovaja nafto s iraških vrelcev do Sredozemskega morja, v predeleu Sirije, pričakujejo, da bo tudi v l. 1957 količina nafte, ki jo je pridobila družba BP, nekako na isti višini (50 milijonov ton). V letih 1954/55 le zgoraj omenjeni konzorcij izplačal družbi BP 32,4 milijonov funtov šterlingov; družba ima prav tako prejeti v funtih protivrednost 10 stotnik dolarja za vsak sod (US barel) nafte ali naftnih proizvodov, ki bi ga člani konzorcija izvozili iz Irana. Skupno bo konzorcij izplačal družbi 510 milijonov dolarjev. Od iranske vlade bo družba prejela 25 milijonov funtov šterlingov v 10 letnih obrokih, od katerih je prvi dospel januarja 1957.

70 milijard v enem dnevu

Prav tako razpošila in prodaja BP končne izdelke (bencin, mazila itd.) v velikem obsegu v lastni režiji. Težko si predstavljamo, kaj vse se giblje za tako obsežno dejavnostjo BP. Poleg tolikih števil, ki smo jih na vedili, naj navedemo še, da je to družba z omejeno zavezo; doslej je izdala 172.951.887 delnic po 1 funt šterling, tj. za okoli 300 milijard lir. Posojilo 70 milijard lir, ki ga je BP razpisala v decembru l. 1., je bilo vpisano v enem dnevu.

70 milijard v enem dnevu

Druga petrolejska družba, oziroma skupina družb je Royal Dutch-Shell. Vrednost kapitala, ki ga je skupina naložila v razne vrste dejavnosti, je znašala konec novembra 1957 nad 2 milijardi 373 milijonov funtov. Royal Dutch-Shell je l. 1956 pridobila iz svojih vrelcev ali iz vrelcev svojih pridruženih članov nad 63 milijonov ton surove nafte, v prvih 9 mesecih l. 1957 pa nad 64 milijonov ton. Lastnih naftovodov ima skupina

Problemi v izvozu

Izvoz znatnejših količin vijakov in žebeljev iz Jugoslavije je najnovejšega datuma. Med prvimi je začela izvažati svoje proizvode v tujino tovarna »Petar Drapšinec iz Novega Sada, kateri so se v postopoma priključile tovarne »Plamena iz Kroke, tovarna verig v Lescah, »Tvorilna vijaka« v Kninu, »Mehanotehnik« v Izoli, »Metalna industrija« v Bilecu in druge. Jugoslovanci želijo in vijaki so očitno zadovoljevali zahteve potrošnikov, kajti povpraševanje je stalno ralo; tovarna »Petar Drapšinec je leta 1956 izvozila 100 ton raznih vijakov, leta 1957 je izvoz iste tovarne dosegel več kot 700 ton in je bil namenjen v Indijo, Pakistan, Egipt, Libanon, Tunizijo, ZDA, Paragvaj itd. Tovarna vijakov in žebeljev v Kropi je začela izvažati leta 1956; njen izvoz se je leta 1957 močno povečal. Od lanskega leta izvažata tovarna vijake v Bolgarijo in v Egipt. Sodeč po dosedanjem povpraševanju računajo v Jugoslaviji, da bodo letos izvozili nad 6000 ton vijakov in žebeljev.

Problemi v izvozu

Irak je leta 1956 proizvedel nad 31 milijonov ton nafte. Danandez izkorišča predvsem elekšica okrog Kirkuka, od koder je speljan naftovod k Sredozemskemu morju, v Hajto in v sirski Tripolis. Druga ležišča so pri Mosulu in Naft Hani na severu, pri Az Zubajru na jugu; rafinerija pri Hanakinu krije potrebe Iraka. Na prvo mesto v arabski petrolejski proizvodnji pa se je povzpela zadnja leta Saudija, kjer cenijo najdišča na 5 milijard ton ali 19% celokupne svetovne zaloge. Ležišča izkorišča po ključu 50% udeležbe države ARAMCO (Arabian American Oil Co.), konzorcij štirih ameriških veletrudov. Proizvodnja, ki je leta 1946 dala 8 milijonov, se je povzpela leta 1956 na 47 milijonov ton in se ta surova nafta deloma pretaka po naftovodu do Sredozemskega morja (v libanonsko pristanišče Zahar), deloma pa vkrca na petrolejske ladje v bližnjem pristanišču Ras Tannura. Nič manj bogata niso sosodna področja Kuvaajt, Bahrein in Katar. V Kuvaaju so predlanski proizvedli blizu 55 milijonov ton nafte, od katere je šlo blizu 30% v Anglijo, nad 14% v ZDA, blizu 14% v Francijo, 6,8% pa v Italijo. Tu vrta nafto K.O.C. (Kuwait Oil Co. Ltd.), ki je pretežno v britanskih rokah; družba ima v bližnji Mina al Ahmadi veliko rafinerijo. V Kataru so pa proizvedli leta 1956 milijona 6, na Bahrejskih otokih pa 1½ milijona ton te žlante tekočine. Tudi Egipt ni brez nafte (1,7 milijona ton leta 1956, ležišča so na Sinajskem polotoku).

Drugi gospodarski viri v Arabiji

Arabski polotok sicer ni bogat; njegovo gospodarstvo označujeta skromno poljedelstvo in nomadstvo. V primerjavi z drugimi predeli je mnogo na bolj-
šem Jemen zaradi ugodnejšega podnebja in znatnejših padavin; tam uspeva tobak, riž, dateljnava in kokosova palma, sezam, razne vrste žita in znana kava »smoka«. Ob vzhodni obali polotoka goje tudi ribolov in je znatno pridobivanje biserov. Tudi v drugih državah arabske Azije je poljedelstvo glavni vir gospodarske dejavnosti. V Jordaniji je razvit tudi turizem, saj sodi pod njegovo vrhovnost del Svete Dežele z znamenitimi ro-

70 milijard v enem dnevu

Prav tako razpošila in prodaja BP končne izdelke (bencin, mazila itd.) v velikem obsegu v lastni režiji. Težko si predstavljamo, kaj vse se giblje za tako obsežno dejavnostjo BP. Poleg tolikih števil, ki smo jih na vedili, naj navedemo še, da je to družba z omejeno zavezo; doslej je izdala 172.951.887 delnic po 1 funt šterling, tj. za okoli 300 milijard lir. Posojilo 70 milijard lir, ki ga je BP razpisala v decembru l. 1., je bilo vpisano v enem dnevu.

70 milijard v enem dnevu

Druga petrolejska družba, oziroma skupina družb je Royal Dutch-Shell. Vrednost kapitala, ki ga je skupina naložila v razne vrste dejavnosti, je znašala konec novembra 1957 nad 2 milijardi 373 milijonov funtov. Royal Dutch-Shell je l. 1956 pridobila iz svojih vrelcev ali iz vrelcev svojih pridruženih članov nad 63 milijonov ton surove nafte, v prvih 9 mesecih l. 1957 pa nad 64 milijonov ton. Lastnih naftovodov ima skupina

Vprašanje

»Jože«, je poklical trgovec svojega namočena, »pomagaj mi prepricati tega gospoda. Primi naravnice na tem koncu, jaz jih bom držal na drugem. Na to potegni, kolikor moreš.«
»V redu, gospod«, je odgovoril Jože. »Toda pojmi mi povejte: prodajamo ali kupujemo?«

PO SVETU

PRVE VOLILNE PRASKE. Notranji minister Tambroni, ki je pred meseci v poslanski zbornici napadel neapeljskega župana Laura, češ, da je populnoma zavozil občinsko upravo, je dal razpustiti občinski svet v Neaplju ter odstraniti župana Sansanellija, ki je Laurou pristal. Lauro je namreč po Tambronijevem napadu v skupščini odstopil kot župan ter izjavil, da se bo kot vodja monarhistov že boril v parlamentu. Lauro je zdaj prešel v protinapad na posebni tiskovni konferenci. Eden izmed njegovih poslancev je izjavil, da bodo monarhisti pri novih volitvah v občinski svet zbrali kar 400.000 glasov. Prevladuje mnenje, da ni Lauro na svoji popularnosti po Tambronijevih ukrepih ni izgubil. Med svojim znanovanjem je trčil mnogo denarja za olepšanje mesta Neaplja in ljudje so dobro služili. V občinski upravi in v različnih občinskih podjetjih je bilo namreč 14.000 ljudi. Monarhisti trdijo, da bi vladala hotela razkrinkati Laura, da bi krščanski demokrati na prihodnjih parlamentarnih volitvah dobili več glasov.

ZDRUŽENE ARABSKE DRŽAVE BI BILE NEUTRALNE. Mednarodna politika (Beograd) vidi v združenju Sirije in Egipta velik mednarodni dogodek; to je uvod v novo poglavje, ki bo spremenilo zgodovinski razvoj na arabskem vzhodu. Po mnenju uvoznika, ki je zbraganje politika zgradil v Rimu je lanko leto italijanski uvoz dosegel vrednost 226,5 milijarde lir (14,2% več kakor predlansko), izvoz pa 158,7 milijarde lir (18,4% več kakor leta 1956). Uvoz je torej presegel izvoz za 67,8 milijarde lir. Primanjkljaj v letu 1957 je bil za 5,6% večji kakor primanjkljaj v letu 1956.

PRIMANJKLJAJ V ITALIJSKI TRGOVINSKI BILANCI. Po prvih podatkih osrednjega statističnega zavoda v Rimu je lanko leto italijanski uvoz dosegel vrednost 226,5 milijarde lir (14,2% več kakor predlansko), izvoz pa 158,7 milijarde lir (18,4% več kakor leta 1956). Uvoz je torej presegel izvoz za 67,8 milijarde lir. Primanjkljaj v letu 1957 je bil za 5,6% večji kakor primanjkljaj v letu 1956.

AVSTRISKI MINISTREK POSILJA SLOVENCE PO SVETU. — Obe politični slovenski organizaciji na Koroskem — Zveza slovenskih organizacij na Koroskem in Narodni svet koroskih Slovencev — sta predsedniku republike Dr. Schaertru poslali odločen protest proti izjavam zveznega ministra Ferdinanda Grafa na obnem zboru avstrisjske ljudske stranke v Celovcu. Gospod minister je dejal, da bi bile druge manjšine srečne, ko bi oblasti ravnale z njimi, kakor ravnava avstrisjski s koroskimi Slovenci, ti isti Slovenci pa, ki kljub temu niso zadovoljni, lahko prosto odpotujejo iz Avstrije. Proti koncu januarja so se predstavniki obeh slovenskih organizacij na Koroskem sestali v Brucku ob Muri s predstavnikoma Hrvaškega kulturnega društva na Gradiškanskem ter od tam poslali vladi zahtevo, naj na Koroskem in Gradiškanskem izvede vse dolžne el. 7 avstrisjske države pogode glede priznanja pravic manjšinam. Predstavniki slovenskih manjšin omenjajo mimogrede tudi položaj Nemcev na južnem Tirolskem.

PRED POMIRITVJO MED TUNIZIJO IN FRANCIJO? Američani in Angličani so izjavili, da so pripravljene sredi med Francijo in Tunizijo v ostrem sporu, ki je nastal zaradi bombardiranja tunizijske vasi Sakiet Sidi Jusuf s strani francoskih bombnikov. Francozi trdijo, da se na tunizijskem ozemlju zbirajo Alžirci in od tam napadajo francosko vojsko v Alžirju. Pri bombnem napadu na Sakiet je bilo ubitih okoli 75 Tunizijcev. Obe državi sta se pritožili pri Organizaciji združenih narodov. Kaže, da bi tudi Tunizija želela spravo s Francozi, s katerimi je zlasti gospodarsko še močno povezana. Tunizijski denar izdaja še vedno Banque d'Algérie et Tunisie, ki je dejanska v francoskih rokah in ki izgubi pravico do izdaje denarja šele leta 1973. Vprašanje je, ali bodo Tunizijci čakali do tega leta, ali pa se bodo izločili s področja francoskega franka.

KOLIKO JE NEMSKIH URADNIKOV NA JUŽNEM TIROLSKEM. V nekem današnjem katoliškem listu smo našli naslednje podatke o številnem razmerju med italijanskimi in nemškimi uradniki na južnem Tirolskem (v bocienski pokrajini). V tej pokrajini živi 230.000 Nemcev in 110.000 Italijanov, torej okoli 70% Nemcev in 30% Italijanov. Uradništvo pa ni zastopano po tem ključu; pri železnici je 93,5% italijanskih in 5,5% nemških uradnikov, v poštini uradnih 78% Italijanov in 22% Nemcev, v uradnih za delo 97% Italijanov in 3% Nemcev, na sodiščih 97% Italijanov in v finančnih uradnih 98% Italijanov; pri policiji 99,2% Italijanov in 0,8% Nemcev. Tudi v nemških občinah so poštariji (pismonošci) Italijani. Železniški uradniki včasih zavrnejo potnika, ki zahteva vozni listek v nemščini.

PETROLEJSKA LADJA NA ATOMSKI POGON? Družbi »General Dynamics Corp.« v Grotounu (ZDA), ki je zgradila ameriško atomsko podmornico »Nautilus«, so te dni poverili nalogo, da prouči možnost in sestavi načrt za gradnjo podmorskega tankerja (ladje za prevoz tekočih goriv, kakor petroleja, nafte, bencina) na atomski pogon. Za proučevanje in načrt so družbi nakazali 25.000 dolarjev.

POVEČANJE DENARNEGA OBTOKA V JUGOSLAVIJI. Oktobra lanskega leta je denarni obtok v Jugoslaviji dosegel 116 milijard 909 milijonov dinarjev, septembra istega leta 110 milijard 745 milijonov in oktobra 1956 86 milijard 466 milijonov dinarjev.

POVEČANJE DENARNEGA OBTOKA V ITALIJI. Od meseca novembra do decembra 1957 se je denarni obtok v Italiji povečal od 1716 milijard 100 milijonov lir na 1913 milijard 700 milijonov lir, tj. za 197 milijard 600 milijonov lir, oziroma za 11,5%. Zvišanje je bilo približno ravno tako visoko kakor decembra leta 1956 (198,3 milijarde). Decembra 1955 je povečanje znašalo 167,8, decembra 1954 134,9 in decembra 1953 132 milijard lir.

Mednarodna trgovina

NAZADOVANJE CEN HLODOM NA NEMSKEM TRGU. Posebno v južni Nemčiji je cena hlobove zabeležila padec 10 do 15%. Glede na cene žagane lesa, se žagam ne izplača nabavljati hlobove po cenah, ki jih zahtevajo zanj lastniki gozdov. Toda to ni edini razlog, zaradi katerega padajo cene hlobove. Glavni vzrok je manjše zanimanje raznih gospodarskih sektorjev za domači les in večje povpraševanje po cenejši hlobovi in tropičnih drež. Razen tega je čutili na nemškem trgu čedalje močnejšo konkurenco drugih držav pri jamskem in celuloznem lesu. Na padec cen je vplivalo tudi znižanje brodarin, ki omogočajo znatno cenejši prevoz hlobove iz Finske in drugih držav.

Nasprotno pa so cene žaganemu lesu v glavnem ostale mirne in stalne. V zadnjih tednih so jelove in borove deske III. razreda, debelosti 24 mm, dolžine 3 do 6 m, oddane v severnem Porenju-Westfaliji po 185,50 DM za kub. meter, francojska žaga za širino 8 do 17 cm, medtem ko so deske iste kakovosti širine 18 do 27 cm prodane po 197,55 DM za kub. meter.

SVEDSKI IZVOZ LESA je lanko leto dosegel nov rekord: 1,05 milijonov standardov. Ugoden razvoj izvoza lesa pripisujejo zmanjšani konkurenci finskega in kanadskega lesa.

PRIMANJKLJAJ V ITALIJSKI TRGOVINSKI BILANCI. Po prvih podatkih osrednjega statističnega zavoda v Rimu je lanko leto italijanski uvoz dosegel vrednost 226,5 milijarde lir (14,2% več kakor predlansko), izvoz pa 158,7 milijarde lir (18,4% več kakor leta 1956). Uvoz je torej presegel izvoz za 67,8 milijarde lir. Primanjkljaj v letu 1957 je bil za 5,6% večji kakor primanjkljaj v letu 1956.

IZOSTANJE USODA UVOZENIH KONJ. Nedavno tega je rimsko ministristvo za zunanjo trgovino odobrilo izven okvira obstoječega trgovinskega sporazuma med Italijo in Jugoslavijo izjemen uvoz 2000 jugoslovanskih konj za zakup; 1500 konj bi se moralo uvoziti v Italijo čez Trst, 500 konj pa po morju čez carinarnico v Bariju. Uvozniki so na račun tega izjemnega kontingenta pričeli kupovati konje v Jugoslaviji in ta kontingent tudi prekoračili. Tako se je zgodilo, da je bilo na račun kontingenta 1500 konj čez carinarnico Trst uvoženih 2300 konj, tj. kakih 800 konj preveč. Teh 800 konj so zatrplali v hlevu ter začeli iskati zanje izjemen uvozno dovoljenje, kajti vrniti jih v Jugoslavijo ni bilo več mogoče. Trajala je precej časa, preden so birokrati ugodno rešili zadevo. Zaradi slabe oskrbe so konji shujšali in skoro pobesneli, 11 jih je poginilo, 10 drugih pa so morali v naglici zaklati. Končno so v ministristvu za zunanjo trgovino le rešili to vprašanje in konji so po prestanih mukah lahko nadaljevali svojo pot v klavnice. Škoda, ki so jo pri tem utrpeli trgovci-uvozniki, znaša okoli 10 milijonov lir.

ITALIJA DOBAVLJA JUGOSLAVIJI STROJE ZA VOLNENO PREJO. V letih 1956-57 je Italija dobavljala Jugoslaviji stroje in naprave za volneno prejo v vrednosti 1,5 milijarde lir. Glavni dobavitelji sta bili tovarni »S. Andrea« v Novari in »Carniti« v Palazzolo sull'Oglio, ki sta izvozili v Jugoslavijo 30 tisoč vreten. Njihova proizvodnja doseže lahko 2 milijona kg volnena prediva letno.

50.000 ŽELEZNISKIH PRAGOV je u. prava italijanskih državnih železnice uvozila v Francijo po povprečni ceni 2334 lir komad.

227 ŽELEZNISKIH VAGONOV bodo Pakistanu dobavile Združene jadranske ladjedelnice v Trzinu. Dobavo so si trziško ladjedelnice zagotovile v hudi borbi z inozemsko konkurenco. Vrednost naročenih vagonov znaša skoro 1 milijardo lir.

ITALIJSKA TRGOVINA Z ŽIVILI. V prvih 9 mesecih lanskega leta je Italija uvozila za 36,3 milijarde lir kave, za 28,4 milijarde lir svežega in zmraženega mesa, za 20,7 milijarde pšenice, za 19,9 milijarde lir oljnatega semena ter za 13,2 milijarde lir olja in maslač. V istem času je izvozila sadja in južnega sadja za 92 milijard lir, sladkorja za 35,2 milijarde lir, sočinja in povrtnine za 17,9 milijarde lir, paradiznikov za 17,8 milijarde lir, vina za 11 milijard lir in sira za 9,3 milijarde lir.

NEMCIJA KUPUJE VELIKE POTNIŠKE LADJE. Nemci so kupili angleško potniško ladjo »Empress of Scotland« (26.313 BRT). Lastnici ladje, Kanadsko-pacifiški paroplovni družbi v Londonu so zanj plačali 12 milijonov mark (okoli 1800 milijonov lir), poplava in preureditev ladje pa bo stala novih 2700 milijonov lir. »Empress of Scotland« ima hitrost 20,5 vozlov na uro in sprejme lahko 600 potnikov. Uporabili jo bodo na progi Hamburg - Sev. Amerika. Se prej so Nemci kupili francosko potniško ladjo »Pasteure« (30.477 BRT).

SLOVENSKI STROKOVNJAK O SUDANU

Sudan sodi vsekakor med bogatejše arabske države, ki sicer gospodarsko še niso razvite, vendar jim je dana v naravnih bogastvih vsa možnost za nadaljnji gospodarski razvoj. O gospodarskih načrtih Sudana nam je dr. Aleksander Lenard, ki je sam služboval v Sudanu, poslal iz Ljubljane daljši članek, iz katerega bomo posneli glavne misli.

Sudan ima velike možnosti za zboljšanje poljedelske proizvodnje, rudarstva in za izkoriščanje drugih energetskih virov. Ako se hoče Sudan gospodarsko razviti, potrebuje tehnično pomoč iz tujine, sicer bi njegovo gospodarstvo ne ohranilo niti ravni, na kateri se je gibalo za časa britansko-egiptovskega kondominija. Sudanu so potrebni stroji, inženirji in drugi strokovnjaki iz Evrope, sicer ne bo mogel ohraniti sedanje življenjske ravni, ki jo je dosegel s pomočjo Evropejcev. Jugoslovanci so v Sudanu prispevali mnogo, da je zdaj nastopil ugoden trenutek za njegov razvoj. Na sestanku gospodarskih podjetij v Beogradu je poslanik Simić izrazil mnenje, da je zdaj nastopil ugoden trenutek za njegov razvoj. Na sestanku gospodarskih podjetij v Beogradu je poslanik Simić izrazil mnenje, da je zdaj nastopil ugoden trenutek za njegov razvoj.

POVEČANJE DENARNEGA OBTOKA V ITALIJI. Od meseca novembra do decembra 1957 se je denarni obtok v Italiji povečal od 1716 milijard 100 milijonov lir na 1913 milijard 700 milijonov lir, tj. za 197 milijard 600 milijonov lir, oziroma za 11,5%. Zvišanje je bilo približno ravno tako visoko kakor decembra leta 1956 (198,3 milijarde). Decembra 1955 je povečanje znašalo 167,8, decembra 1954 134,9 in decembra 1953 132 milijard lir.

Največ petroleja, premoga in rudnin v prometu skozi tržaško luko

Draga blaga le malo - Več prometa s ČSR in FLRJ

CELOTNI ŽELEZ. PROMET ČEZ TRST

	1957	1956
v celoti	3.469.866 100,00%	3.334.758 100,00%
Avstrija	2.532.619 73,27%	2.574.105 76,97%
Italija	447.353 12,89%	428.804 12,86%
Zahodna Nemčija	154.401 4,45%	137.326 4,12%
Cehoslovaška	142.004 4,15%	43.756 1,31%
Jugoslavija	121.849 3,51%	63.027 1,89%
Madžarska	43.941 1,26%	54.149 1,62%
Svica	14.818 0,42%	18.268 0,54%
Francija	3.143 0,09%	4.019 0,12%
Poljska	2.973 0,08%	1.114 0,03%
Danska	617 0,02%	103 0,00%

Na razpolago so zdaj skoraj popolni podatki o prometu skozi tržaško pristanišče v lanskem letu, manjko samo še podrobnejši podatki o nekaterih vrstah blaga. Poleg člankov, ki smo jih v prejšnjem letu objavili, v zadnji številki, bomo danes navedli še nekaj preglednih podatkov, zlasti v kolikor se namasajo na promet s posameznimi državami v tržaškem zaledju.

Celoten pomorski promet je v lanskem letu znašal 5.138.439 ton, ter je bil za 4,7% večji kakor leta 1956 (4 milijone 905.502 tone). Ladije, ki so prispele v Trst, so izkrcale 3.986.820 ton blaga, tj. 2,6% več kakor leta 1956 (3 milijone 887.489 ton); vkrcale pa so 1 milijon 151.619 ton blaga, tj. 13,1% več kakor leta 1956 (1.010.013 ton).

Glavni delež uvoza po morju odpade na Združene ameriške države (1.505.636 ton), od tam prihaja največ premoga in žitaric, ki so namenjene Avstriji. Tako na pr. je od 81.974 ton premoga, ki so ga iz Trsta odpravili po železnici v avgustu decembra 1957, odšlo v Avstrijo 81.385 ton; Avstrija je prevzela tudi vse žito, ki so ga odpravili po železnici iz Trsta v mesecu decembru (20.416 ton). Za Združenimi ameriški državami je na drugem mestu Kuwait, ki je izvozil v Trst 516.349 ton blaga, seveda petroleja, za njim Irak s 206.065 tonami petroleja, dalje Grčija 202.292 ton blaga, Saudova Arabija 178.745 ton petroleja, Turčija 129.789 ton blaga; iz italijanskih pristanišč pa je prišlo 270.586 ton blaga.

Iz Trsta so po morju izvozili največ blaga v Grčijo (146.243 ton), v Egipt (79.282 ton), v Združene ameriške države (64.189 ton), v Indijo (57.705 ton) itd.

POMORSKI PROMET PO VRSTAH BLAGA

Izkrcano (v tonah)	1957			1956		
	1957	1956	1938	1957	1956	1938
Premog in drugo gorivo	1.198.404	1.258.806	313.459	1.198.404	1.258.806	313.459
Žitarice	264.283	262.499	262.055	264.283	262.499	262.055
Rudnine, kamen in zemlja	906.904	875.271	589.913	906.904	875.271	589.913
Miner. olja	1.205.868	1.175.214	628.337	1.205.868	1.175.214	628.337
Les	3.873	4.269	5.376	3.873	4.269	5.376
Drugo bl.	407.488	311.430	609.825	407.488	311.430	609.825
3.986.820	3.887.489	2.408.965		3.986.820	3.887.489	2.408.965

Vkrcano (v tonah)

1957	1956		1938
	1957	1956	
Premog in drugo gorivo	11.200	—	3.153
Žitarice	4.790	12.786	24.257
Rudnine, kamen in zemlja	63.048	73.594	83.863
Miner. olja	446.215	334.760	165.070
Les	201.648	214.046	115.963
Drugo bl.	424.682	382.827	579.959
1.151.619	1.018.013	971.901	

PREMALO PROMETA Z DRAGIM BLAGOM

Navajamo še podatke o prometu glavnih vrst blaga, in sicer za leto 1957, 1956 in 1938. Ze na prvi pogled opazimo, da Trst uvažja in izvažja po količini največ težkega blaga, zlasti premoga, mineralnega olja, rudnin in kameinja. Kakor že omenjeno, odhaja največ premoga iz Trsta v Avstrijo, nato pa predelujejo v tržaških čistilnicah. Napredoval je v primerjavi s prejšnjim letom nekoliko tudi promet z lažjim blagom, ki je označeno pod postavko »drugo blago« in ki daje več zasluga, vendar se zdaleč nismo dosegli predvojnega ravni. Silno je nazadovala trgovina s kavo, saj smo lani po morju uvozili samo 14.757 ton kave, leta 1956 15.988 ton, v razdobju 1910-1913 pa kar 76.959 ton kave letno; tudi promet z bombažem je

„Moda 1958“ v Ljubljani

Ljubljana, februarja

Po tem naslovom je priredilo Gospodarsko razstavišče v Ljubljani letošnji prvi specialni sejem, ki je bila hkrati 64. vselejska prireditelj v Ljubljani. Naslov nam pove, zakaj je bil je to izrazito komercialni sejem damske, moške in otroške konfeksije, ki sta se ji pridružila tudi modna obutev in usnjena galanterija.

Če kar na splošno izrečemo svojo sodbo o tej prireditelji, moramo reči: Sejem je bil izvrstno aranžiran, razstavljeni predmeti so nudili pester izbor posameznih strok, obiskovalcem pa je bila dana priložnost, da so se estetsko naslajali ob lepoti razstavljenih predmetov. Morda je bil čas za sejem nekoliko neprimeren tako-le sredi zime; po drugi strani pa moramo upoštevati, da je prav ta čas nujen za izbiro pomladnih in letnih modnih novosti. In prav to je bil namen tega sejma: spodbuditi modne izvajalce k večji ustvarjalnosti in medsebojni

Organizacija jugoslovanske udeležbe na tržaškem sejmu

Poročali smo že, da se Jugoslavija tudi letos udeležila tržaškega vselejskega. Z jugoslovanske udeležbo si je sejemski uprava zagotovila izdaten prispevek k uspehu tržaškega vselejskega. Kakor lanko leto bosta tudi letos jugoslovanske udeležbo na tržaškem sejmu organizirali trgovinski zbornici Slovenije in Hrvaške. Zbornici sta tudi letos ustanovili poseben organizacijski odbor, ki ima sedež pri Trgovinski zbornici LR Slovenije v Ljubljani.

Čeprav je organizacija jugoslovanske udeležbe poverjena samo dvema zbornicama, bo tudi letos jugoslovanska udeležba na tržaškem vselejskem podjetje iz vseh jugoslovanskih republik. Stroške za jugoslovansko udeležbo bo prevzela Zvezna zunanjetrgovinska zbornica v Beogradu. Obseg jugoslovanske udeležbe je seveda v veliki meri odvisen od kontingenta, ki ga bo rimsko ministristvo za zunanjo trgovino dovolilo Jugoslaviji. Čim večji bo ta kontingent, tem večja bo možnost plasiranja jugoslovanskih proizvodov; večji kontingent bo po vsem tem bolj privlačno vplival na jugoslovanska podjetja. Po dosedanjih vesteh namerava Jugoslavija zahtevati kontingent v višini 300 milijonov lir. Skoraj vsako leto nastane pri uporabi uradno določenega kontingenta neprijetno trenje, ki povzroča podjetjem škodo in jih odvrača od udeležbe. Gre za različne razlage raznih postavk v kontingentu, na katere podjetja niso mogle računati ter jih pogosto imajo tudi za samovoljne.

Jugoslavija se bo tudi udeležila mednarodne lesne razstave na sejmu. Organizacijo jugoslovanskih lesnih podjetij na tej razstavi je prevzelo podjetje Export-drovo, Zagreb.

TRST SE UDELEŽI VELESEJMA V FRANKFURTU. Na sejmu v Frankfurtu od 2. do 6. marca, bo vdrugič prisoten tudi Trst, ki bo na sejmu opremil lasten propagandni paviljon; v njem bo prikazano delovanje tržaškega pristanišča in tržaške industrije, a tudi mesta samega s turističnega gledišča.

JUGOSLAVIJA BO POVEČALA SVOJO REČNO MORNARICO. Ker se rečni promet na jugoslovanskih rekah čedalje bolj razvija, je Dunavski Lloyd odbril nove kredite za gradnjo novih rečnih ladij, predvsem cistern po 1000 ton. Motorno ladjo »Vratnik« so preuredili, spustili pa so v reko novo ladjo »Bolgara«. Brodovje Dunavskega Lloyda se bo do leta 1961 povečalo za nad 14.000 ton. Direkcija rečne plovbe, ki mu je lani namenila 2 milijardi in 560 milijonov dinarjev za povečanje brodnjave, je letos namenila 4 milijarde dinarjev za gradnjo novih ladij.

OKREPITEV ZVEZ MED TRSTOM IN BLIŽNIM VZHODOM. Plovna družba E. Spero, ki vzdržuje že dolgo vrsto let redno pomorsko službo med Trstom in bližnjim vzhodom, bo 1. marca 1958 okrepila omenjeno progo z novo motorno ladjo »Navagilunio«. Ladja bo plula na progi Trst, Benetke, Beirut, Port Said, Aleksandrija, Heraklion in nazaj. Dosedaj sta na tej progi plula parnika iste družbe »Enrie« in »Irma«.

Pomoštvo

NAPOVEDANE LADJE

JUGOLINJE

Proga: Jadransko-Bližnji vzhod: Titograd odh. iz Trsta 5. marca; Proga: Jadransko-Indija-Pakistan: Romantija odh. iz Trsta 5. marca; Velebit odh. 30. marca; Proga: Jadransko-Ožine-Indonezija-Daljni vzhod: Romantija odh. iz Trsta 5. marca, Treči Maj odh. 25. marca; Proga: Jadransko-Severna Kitajska-Japonska: Treči Maj odh. iz Trsta 25. marca; Proga: Jadransko-Severna Amerika: Slovenija odh. iz Trsta 15. marca; Proga: Jadransko-Severna Evropa: Užice odh. iz Trsta 5. marca, Zadar odh. 22. marca; Proga: Jadransko-Severna Afrika: Užice odh. iz Trsta 5. marca, Slovenija odh. 15. marca; Proga: Jadransko-Perzijski zaliv: Vrh odh. iz Trsta 15. marca.

BOLJE ZVEZE MED ČRNO GORO IN JUZNO ITALIJO. Na pobudo jugoslovanske-italijanske trgovinske zbornice so na seji zunanjetrgovinskega oddelka črnogorske zbornice proučile možnost povečanja blagovne izmenjave iz južne Italije, ki je lani v črnogorskem uvozu bila na prvem mestu. Postavljen je bil predlog, da se glede na to povečanje trgovinske izmenjave uvede direktna pomorska proga med črnogorskim pristaniščem Barom in italijanskim pristaniščem Barijem ter značna proga Tivat-Bari.

HOTEL COLOMBIA

Trst, Ul. Geppa 18 - Tel. 23-741 in 31-083 II. kategorije. — Sedemdeset postelj. Vse hotelske udobnosti. Enoposteljne sobe od 1100 do 1400 lir, dvoposteljne od 2200 do 2600 (davki in postrežba vključeni).

HOTEL ADRIA

Trst, Capo di Piazza 1 - Tel. 36-478 (Piazza Unità) III. kategorije. — Popolnoma obnovljen. Vse hotelske udobnosti. Enoposteljne sobe od 950 do 1360 lir, dvoposteljne od 1900 do 2500 (davki in postrežba vključeni).

HOTEL POSTA

Trg Oberdan 1 (v centru mesta) - Tel. 24-157. — Vse udobnosti, murlja in topla tekoča voda, centralna kurjava, telefon v sobah, Dvigalo. Cene od 750 lir dalje.

HOTEL ABBAZIA

Trst, Ul. Geppa 20 - Tel. 23-068 III. kategorije. — Vse hotelske udobnosti. Enoposteljne sobe od 875 do 1100 lir, dvoposteljne od 1700 do 2200 (davki in postrežba vključeni).

HOTEL SLON

Ljubljana, Titova 10 - Telefon 20-643 do 46. — Priporočamo obiskovalcem svoje obrate: kavarno, restavracijo in bar. Hotelske sobe od 350 din dalje.

URARNA IN ZLATARNA

Mikolaj Karol - TRST
C. M. S. Giacomo 3 - tel. 95-881
Ure najboljših znamk, velika izbira zlatih okrasov za vse prilike

„VISTA“

TRST, Ul. Carducci 15, tel. 29-648
Bogata izbira načrtov, daljnogledov, šestil, računal in potrebnih za višje šole, topografskih in fotografskega materiala.

Vozni red avtobusov za Jugoslavijo

Proga: Trst - Postojna - Ljubljana - Vskan dan.
Odhod: iz TRSTA ob 18.00
Odhod: iz LJUBLJANE ob 6.30 (SAP - Ljubljana) Vskan dan.

Proga: Ljubljana - Postojna - Gorica - Ob delavnikih.
Odhod: iz LJUBLJANE ob 6.30 (SAP) - Gorica ob 14.30 (SAP) Vskan dan.

Proga: Trst - Opatinja - Reka - Vskan dan.
Odhod: iz TRSTA ob 7.15 in 16.00
Odhod: iz REKE ob 7.15 in 16.00 (AUTOTRAJ) Vskan dan.

Proga: Trst - Herpelje - Kozina - Vskan soboto.
Odhod: iz TRSTA ob 7.30 in 13.10
Odhod: iz KOZINE ob 9.00 in 14.30 (AUTOVIE CARSCICHE) Vskan dan.

S. A. T. AVTOBUSNA PROGA TRST - LJUBLJANA
Obratuje vsak dan.
Odhod: TRST 7.30, 8.35, 9.25, 10.30
SEZANA, SENOZECE, POSTOJNA, LJUBLJANA
Prevažajo se samo potniki, ki potujejo preko meje. Nadaljevanje do Ljubljane do 16. junija do 15. septembra.

„AUTOVIE CARSCICHE“ - TRST AVTOBUSNA PROGA TRST - HERPELJE KOZINA
7.00 odhod TRST prihod 8.15 prih. HERPELJE KOZINA odh. Vozi vsako sredo in soboto.
Proga: Trst - Opčine - Sežana - V veljavi od 7. aprila 1957
Odhod iz Trsta vsak petek in vsako soboto ob 7. in 15.30 (SAT/SAP) - vsak ponedeljek in vsako sredo ob 9.30 in ob 19. uri. (SLAVNA) - vsak ponedeljek in vsako sredo tobo ob 9.30 in 18.30 (SAT/SAP) - vsak ponedeljek in vsako sredo ob 14.30 (SLAVNA)

PROGA TRST - FERNEČE
Odhod s Trga Libertà

VEŠTNIK SLOV. GOSPODARSKEGA ZDRUŽENJA

SEDEZ: TRST - ULICA FABIO PILZI ST. 19/1 - TELEFON ST. 14-44

Dr. IVO KRAJNC

V nedeljo dopoldne, 16. febr., je nenadoma na svojem domu preminil dr. Ivo Krajnc, spediter in dolgoletni član Slovenskega gospodarskega združenja. Pokojnik se je rodil pred 59 leti v Škedenju. Dovolil je v Trstu ekonomsko fakulteto ter se takoj marljivo posvetil gospodarski dejavnosti. Pokojnik je bil zaveden Slovenec ter dober in izkušen strokovnjak v svoji stroki. Po osvojitvi je bil med ustanovitelji Slovenskega gospodarskega združenja, v katerem je videl pravega vodnika za ponovni dvig našega najbogatjega gospodarstva ter njegovo nadaljnjo utrditev. Vedno se je rad odvaljal vabiti Gospodarskega združenja ter mnogo koristil s svojimi dragoceni nasveti, zlasti se v svoji speditorski stroki. Ko smo ga v ponedeljek spremljali k zadnjemu počitku, smo se zavedali, da je tukajšnje slovensko gospodarstvo izgubilo z njim večega in izkušenejšega gospodarstvenika, združenje pa dobrega in nenamodnega svetovaleca. Člani našega združenja ga bodo ohranili v trajnem spominu.

Izračunavanje odpravnine in dohodnine

Da bi ustregli nekaterim našim članom, bomo ponovno napisali nekaj o odpravninah in o odbitku dohodninske davka. Ob odstopu iz službe pripadajo službenici naslednje terjatve nasproti delodajalcu: a) odškodnina za odpovedni rok, če službenec ni bilo delovno razmerje odpuščeno v roku, kot je določen v skupni pogodbi; b) trinajsta plača (božična nagrada).

KRONIKA

ZA PRIZNANJE PRAVIC SLOVENCEM. Društvo »Pravniki« je sprejelo sklep, v katerem zahteva izpolnitev londonskega sporazuma in s tem priznanje pravic tržaških Slovencev zlasti glede uporabe jezika v javnih uradnih. Treba je tudi odpraviti določbe civilnega in kazenskega zakonika, ki prepovedujejo uporabo »tujega jezika« v civilnih aktih in pred sodiščem.

IZVRŠNI ODBOR DELAVSKE ZBORNIŠČE CGIL. (Splošne zveze italijanskih delavcev) je na svoji zadnji seji sprejela resolucijo, ki zahteva, da se uporablja določbe italijanske ustave, ki priporočajo enakopravnost vseh državljanov glede na spol, pleme, jezik, vero, politično prepričanje ter osebne in socialne razmere. Resolucija obsoja nacionalistično nestrpnost in naglašja, da je potrebno medsebojno spoštovanje in sožitje med Italijani in Slovenci na Tržaškem.

POROČILO PREDSEDNIKA PROF. LUZZATTO FEGIZA so potrdile vse glede tržaške trgovske zbornice. Sekcija ne izjave zaupanja, ostane prof. Luzzatto Fegiz še dalje na svojem mestu.

FRANCOSKI KONZULAT V TRSTU URKINEJO 31. marca t. l., ker hoče francoska vlada varčevati. Konzulat obstoji za 200 let. V tržaških trgovskih krogih, ki pričakujejo, da bo Trst v okviru Evropskega skupnega trga igral pomembno vlogo, je ta vest povzročila pre-

Pismo tržaškega Slovenca A. Ferreru

Znanje politično rubriko milanskega ilustriranega tednika »Epoca«, ki je po svoji opremi podobna ameriškim časopisom, urejuje Augusto Ferrero, ki je nekateri vodničar dnevnika »Corriere della Sera«. Na njegov članek o predsedniku Titu se je z dolгим pismom poleg nekoga Italijana oglasil tudi tržaški Slovenec M. U. Augusto Ferrero. V pismu objavljen v omenjenem ilustriranem tedniku ter se piscu zahvalil, čest, da iz Trsta prejema iz italijanskih vest same graje in žalitve, medtem ko je bil tržaški Slovenec prvi, ki je napisal stvarno in vpludno kritiko njegovega članka; prav ta razlika glede ravnanja piscev obeh narodnosti ga kot Italijana boli.

Dogodek omenjamo ne toliko zaradi vsebine pisma tržaškega Slovenca, kot zaradi tega, ker vidimo v njem voljo tržaških Slovencev, da posežejo na svojo ožega tržaškega okvira in skušajo svoje mnenje povedati neposredno italijanski javnosti globoko v državo. Dobro bi bilo, ko bi ob primernih priložnostih skušali seznaniti italijansko javnost tudi z našimi slovenskimi težavami, ker izvira doberšen del nerazumevanja za naše težobe in zahteve tudi iz neinformiranosti italijanske javnosti.

Pisec pravi, da ima sicer nemško šolo za seboj, a da je vselej živ v italijanskem okolju, sicer kot Slovenec. Prepričan je, da je za Italijo vendar bolje, da meji na Jugoslavijo, kateri glava predsednik Tito, kakor na Sovjetsko zvezo, ki ji vlada Hruščev. Italijanski državniki bi po njegovem mnenju bolj koristili lastni državi, ko bi našli pridobiti simpatije jugoslovanskih politikov, kakor da potiskajo predsednika Tita v naročje Sovjetski zvezi. Če se to tega pride, potem je za Italijo bolje, da se to zgodi čim kasneje. Italijani se približno po polovici delijo na dva dela; prvi pričakuje vse od Sovjetske zveze, drugi od Zedinjenih ameriških držav. Pisec izraža svoje začudenje, da so se Italijani tako oglašali, ko je Jugoslavija priznala Vzhodno Evropo; čim delj ostane Nemčija razdeljena, toliko bolje za Italijo. Tržaški Slovenec svetuje g. Ferreru, naj obišče Jugoslavijo in naj prouči, kako bi se dali gospodarski stiki z njo razviti do največje stopnje, ne samo gospodarski, temveč tudi kulturni stiki. Italijani niso bili nikdar tako prijazno sprejeti v Jugoslaviji, kakor jih sprejemajo danes. Pa tudi v času, ko je bila med Italijo in Jugoslavijo diplomatska napetost zaradi trgovskih levov izredno velika, je bila trgovska izmenjava med obeh državama na višku.

Socialni UTRINKI

NAŠE SOŽALJE!

Dr. IVO KRAJNC. Preteklo nedeljo je v Trstu umrl v starosti 59 let dr. Ivo Krajnc. Rajni je bil v tržaških gospodarskih krogih, posebno pa med Slovenci znana osebnost. Dr. Krajnc je zlasti po drugi vojni mnogo pripomogel k obnovi slovenskega gospodarstva na Tržaškem. Tržaški Slovenci so z njim izgubili temeljete in agilnega gospodarstvenika, ki se je v svojem delu opiral na obsežno teoretično znanje in bogate izkušnje. (Glej tudi poročilo v rubriki Slov. gospodarskega združenja).

UMRLI SO: v Lonjerju 88-letni poestnik Ivan Cok, v Sempolju vdova Viktorja Semec, roj. Pavlina, v Trstu pa Karel Bratina in Karla Petkovšek, roj. Grbec. V Nabrežini so 9. februarja položili v domačo grudo Franka Pertotca, nečaka kiparja Ceta Pertotca, 19-letni Franko je našel zapovedane v Göteborgu na Švedskem. Na delu se je smrtno onesrečil. Iz Göteborga so prepeljali njegovo truplo v Nabrežino.

VEČJA BREZPOSELNOT V NEMČIJI.

V Zapadni Nemčiji je bilo v letih 1955 in 1956 okoli 900.000 ljudi brez dela, v zadnjih mesecih lanskega leta pa kar 1.200.000 in v začetku letošnjega leta 1.500.000. Trditve, da gre za sezonsko povečanje, ki bo z nastopom lepšega vremena izginilo, drži le razmeroma. Zdi se, da je to povečanje izraz težav in dokaz gospodarskega nazadovanja, katero se pojavlja v Zapadni Nemčiji prav tako kot v Ameriki. Pojav večje brezposelnosti ni edini znak gospodarske krize; življenje postaja dražje in zahteve po boljših plačah se množijo dneva za dnem.

STEVILNO BREZPOSELNIH V AMERIKI

je bilo v minulem januarju povečalo za 1,120.000 enot. Konec januarja je bilo torej v ZDA 4.494.000 oseb brez dela.

Kmetije ne bodo rešili občinskih financ

Pišajo nam: Skoraj v vsaki številki »Gospodarstva« poročamo, kako je kmetijstvo v naših krajih na šibkih nogah. To velja tudi v primeru, ko je letina razmeroma dobra. Priznavamo, da so državne oblasti v nekaterih primerih že pokazale, da računajo na to slabostjo kmetijstva na Tržaškem. Tako je država lanske leto, ko je bil zaradi slabih vremenskih razmer pridelek tako skromen, prisločila kmetu na pomoč vsaj za silo ter prizadetim občinam dodelila brezplačno zaščitna sredstva in gnojila; poleg tega je nakazala še drugi prispevek v živilih in krmi, ki doslej še ni prišel na mesto verjetno zaradi preveč razvitega birokratizma.

Toliko bolj je naše kmetje iznenadila vest, da namerava država prekiniti dosedanje finančno pomoč kmečkim občinam; gre za vsakoletni državni prispevek, da se bi občinski proračuni spravili v ravnotežje. Država se je postavila na gledišče, naj se občine vzdržujejo same. V ta namen lahko pobirajo posebno občinsko določilo na zemljiški davek in na dohodnino iz kmetijstva. To bi že šlo, ko bi naše kmetije bile bolj donosne.

Primer devinsko-nabrežinske občine nam bo praktično pokazal, da se finančne naših občin ne dajo rešiti z obdavčevanjem kmetijstva. V tej občini je okoli 1450 kmečko-delavskih obratov; prave, neodvisne kmetije lahko najdemo na prste. Kako naj izveličemo iz teh siromašnih kmetij nove davke, s katerimi bi rešili občinske finance? Če dajemo pravico, prav tako razsvetljajmo in kurjavo, najvišji pa je povisek pri najemninah; te se namreč v starih hišah povisajo vsako leto za 20%. Naši podatki ne upoštevajo še podražitev razsvetljave in kurjave, ki je nastopila 1. januarja letošnjega leta; vnovič se je podražil tudi travmaj, dražja je tudi voda (za okoli 30%). Zaradi naščanja življenjskih stroškov so bile nekoliko povisane draginskijske doklade v industriji in trgovini; podražitev je hkrati tudi vzrok novih socialnih sporov med delavci in delodajalci.

ITALIJANSKA PROIZVODNJA AVTOVOZIL v letu 1957 je znašala 351.799 vozil; to pomeni, da je bila za 11,4% večja kakor leta 1956.

Hotel METROPOL BEOGRAD

Telefoni: centrala 30-910-919
Tek. rač. kod. komunalne banke
br. 10-KB-1-2-754

Novo otvoreni hotel »METROPOL« razpolaga za restoronom, kofanom i salonom za doručak, variéte barom, posebnim salama za bankete i druge prljeme, kao i hotelskim salomina i salama za konferencije.

Sobe hotela »METROPOL« su najsvetlejšeg konfora sa kupatilima i telefonima.

Hotel »METROPOL« pruža svojim gostocima prvovrednu uslugu uz pristupačne cene.

Oglašujte v „Gospodarstvu“!

UVOZ - IZVOZ

druga kurjavo in premoga

Vremec R.

Opštine - Narodna 78
Telef. 21-306

AUTOMOTOR

IMPORT - EXPORT

PREDSTAVNIŠTVO za namenske dele italijanskih, nemških, angleških in ameriških avtomobilov ter namenskih delov sa DISEL motorje, pumpe, injektorje ter traktorje

TRIESTE-TRST, Via Udine 15
TELEFON 30-1957 - 30-198

IMPEXPORT

TRST, ul. Cicerone 8 - Tel.: 38-136 37-725
Telegr. IMPEXPORT - TRIESTE

UVAŽA: IZVAŽA:

vsakovrsten les, drva za tekstil, kolonialno blago kurjavo, gradbeni material in raznovrstne stroje Operira po tržaškem in goriškem sporazumu

SPECIALIZIRANO PODJETJE ZA VSAKOVRSNE KOMPENZACIJE

Kultura in življenje

Dve oceni Lukežičevih del

O razstavi tržaškega slikarja smo prejeli dve oceni, ki jih objavljamo v celoti:

Slike Avrelija Lukežiča (olja, tempera in risbe) v tržaški občinski galeriji so morale vsakega obiskovalca, ki ima srce za pravo lepoto, napolniti z veliko srečo. Videli smo bližnjico in daljnjo okolico Trsta; videli smo Kras in njegove motive in občutili: Lukežič je mojster pokrajine. A ta pokrajina ni prazna; ni samo kamenje in pušto rastlinje v mirnem prelivanju barv, med katerimi prevladujeta siva in bledorumen. V tej pokrajini je vedno kak človek ali grupa ljudi ali vsaj krokarji. Značilno za Lukežičeve slike je oblačno, viharno, grozeče nebo in obzorju; v ospredju je pokrajina osvetljena z mirno svetlobo nevrednega sonca, ki jo precejajo oblaki. To svetlo ospredje naj bi bilo znanje, čeprav ne posebno vesela sedanjost, temno ozorje, kamor gremo, pa nejasna bodočnost. Lukežič je najboljši ekspresionist; njegove slike imajo vsebino. Najsorodnejši je Vincent van Gogh, ki je zadnji čas tudi najrajši upodabljal samotna, brezkončna polja pod oblačnim nebom in tako izražal svojo osamelost. Lukežič tudi sonce rad upodablja po vangogovski. Najlepše slike na tej razstavi so bile kmalu prodane: Kraška legenda, Njive, Krokarij, Vetrovni dan, Trstikov grmi, Kraški kamnomol, Jelen, Avrelju Lukežiču od srca čestitke, tako ob tej uspeli razstavi, ki si je tako osvojila obiskovalce in jim toliko povedala.

Drugi kritik piše o Lukežiču: V okviru stalno žive dejavnosti slovenskih umetnikov v Trstu naj zabeležimo tudi razstavo slikarja Avrelija Lukežiča. Razstava je sledila po kratkem presledku uspeli razstavi Jožeta Cesarja. Tudi Lukežič razstavlja po več letih zopet v Trstu svoja najnovejša dela, in sicer 10 olj, 12 tempera in 10 risb. Vtis, ki ga napravijo umetnikova dela na obiskovalca, je, da imamo pred seboj umetnika z izredno tenkočutnim umetniškim občutjenjem in v velikim talentom. Edino, kar lahko očitamo Lukežiču, je, da se ne zadoljuje v zadostni meri naši skupnosti; kajti umetnik tako senzibilne, pesniške narave in tako sočne vsebine bi se lahko veliko bolj uveljavil.

Kar zadeva slike same, naj bo le bežno rečeno, da je Lukežič izvirnen, da kaže čisto svojo individualno osebnost in da so njegova dela iskrena izpoved njegovega slikarskega občutja. Skop v barvah podaja pokrajino tonsko, pri čemer prevladujejo bela, siva, črna in rumena barva, medtem ko zeleni in modri toni le stopnjujejo pesniško nastrojenje motiva.

Zlasti tempera so povsem novo izrazno sredstvo, s katerim je Lukežič uspel preprečevalo podatki seriozno — melanholične podobe kraške pokrajine.

PREVOZNA OLAJŠAVA V PROMETU CEZ TRST. Prometno ministrstvo je odredilo, da tudi za železniški prevoz na progi Repentabor - Trst (23 km) in na progi Sežana (meja) Čez Opčine v Trst (27 km) veljajo ugodnosti za prevoz na minimalno razdaljo 30 km.

SMRT SLOVENSKEGA SLIKARJA LOJZETA SPACAPANA. V Trstu je umrl v 68. letu znani slikar Lojze Spacapan, goriški rojak. Rajni je študiral slikarstvo na Dunaju in v Münchenu. Po prvi vojni je poučeval na slovenski akademiji v Turinu, kjer je tudi osamljen umrl. Na mednarodnih razstavah je s svojimi drznimi deli vzbujal veliko pozornost.

VA DVESTOLETNO ROJSTVA VALENTINA VODNIKA (3. febr. 1958) je Slovenska Matica v Ljubljani izdala »Izbrane pesmi Valentina Vodnika«. Pesmi je izbral in uredil priznani strokovnjak za dobro razsvetljenstvo in literarnega preroda pri Slovencih Alfonz Gspan. V izredno prikupehi knjigi, ki jo krasi pesnikov barvni por-

AVTOPREVOZNIŠKO PODJETJE A. POŽAR

TRST - ULICA MORERI ŠT. 7
Tel. 28-373

Prevozujemo vsakršne prevoze za in in avtomobila. — Pustrožna hitra. Cene ugodne

Konfekcija za jesen - zimo

je razstavljena v izložbah

PITASSI

TRST - KORZO ITALIA 7

Za gospe:

Tailleurs - obleke - površniki
dežni plašči - suknje

Za moške in otroke:

Obleke - jopiči - hlače
dežni plašči - površniki - suknje

Ati je potrebno reči?...

Cene so najugodnejše

GORICA, VIDEM, PORDENONE, PADOVA, VICENZA, MILAN

10% popusta kupcem, ki predložijo ta oglas

OBČNI ZBOR SINDIKATA SLOVENSkih SOLNIKOV je bil v preteklem tednu v Gorici. Člani so razpravljali o sindikalnih vprašanjih, o delovanju v prvem letu obstoja sindikata in tudi o skupni akciji za slovensko šolo, ki jo je organiziral v preteklem letu sindikat skupno s tržaško sorodno organizacijo. V novi odbor so bili izvoljeni dr. Humar, prof. Bednarik, dr. Sirk, dr. Mašera, dr. Močnik, dr. Kocjančičeva in učiteljica Feiglova; v nadzorni odbor pa dr. Bitežnik, dr. Premr in dr. Hrovatinova, dočim so v razsodišču dr. Makuc, prof. Rijavec in učitelj Bolčina.

GOSPODINSKI TEČAJ. V Jamljah se je pred nekaj tedni končal gospodinski tečaj, ki ga je vodila gospodinja Vilma Bregantova iz Podgorne in ki ga je priredila Zveza slovenskih prostevnih društev. Preteklo nedeljo so učenke tečaja priredile uspelo gospodinsko razstavo. Podoben tečaj se je pred kratkim pričel na Vrhu. Tudi tu poučuje gospodinja Bregantova.

ZA JAVNA DELA NA GORISKEM je vlada nakazala nad milijardo lir. V slovenskih krajih je predvidena gradnja vodovodov v zgornjem delu Sentmavra (7 milijonov), za vodovode v Dolenjah (35 milijonov), za vodovod v krminski občini v zaseku Plešivo (10 milijonov) in v Steverjanu (20 milijonov). Nadaljnji 135 milijonov so dodelili Konzorciju za vodovod Vzhodne Furlanije (CAFO), ki bo vgradil novo vodovodno mrežo tudi v zaseli doberdobske občine. Nameravajo popraviti tudi nekatere ceste v Dolenjah in Mirniku. 300 milijonov pa so dodelili goriški občini za graditev novega vodovoda, da bi ji ne bilo treba kupovati pitne vode iz Jugoslavije.

TRŽNI PREGLED

Tržaški trg

KAVA
TRST. »Robusta« je nekoliko popustila, prav tako srednjameriška kava, sicer samo blago, ki bo vkracano od aprila dalje. Tudi cene afriških vrst kave (Kenya in Tanganika) so popustile; brazilska je neizpremenjena. Cene kave iz Konga in Indije so visoke.

Italijanski trg je precej živahan, medtem ko vlada na tržaškem trgu mrtvilo.

Poprčne cene kave na viru proizvodnje so naslednje: **brazilska kava**, v lirah za 1 kg fob.: Rio N.Y. 5 525, Rio N.Y. 3 545; Victoria 5 good to large bean 505; Santos extra prime good to large bean 810-830; **srednjameriška kava**, (za april) v dolarjih za 50 kg fob.: Ecuador extra superior naravana 45; Haiti naravana XXX 47-48; Salvador 62-63; Kostarika 61-64; **arabska kava**, v šilingih za 50 kg cif.: Moka Hodeidah 1 410; **afriška kava**, v šilingih za cwt. cif.: Uganda, pripravljena 292, proti vkracanju v marcu 288; Malaja AP/1 v šilingih za cwt. cif. 297/8, AP/2 262.

Poprčne cene ocarinjene kave od uvoznika do grosista (ko skladišče prodajalca, v lirah za kg neto ponovno prethajanje): Rio N.Y. 5 1395; Rio N.Y. 3 1410; Victoria 5 good to large bean 1630-1700; Ecuador extra superior naravana 1650; Haiti naravana XXX 1480; Kostarika 1680-1780; Gimmia 1420; Moka Hodeidah 1 1550; Uganda oprana in prečiščena 1325; Malaja AP/1 1330; Malaja AP/2 1275.

POPER

TRST. Cene vseh vrst popra so popustile. Na viru proizvodnje v šilingih za cwt. cif. Trst: Sarawak special črni proti vkracanju v februarju 152/6, Sarawak bel 235; Malabar proti vkracanju v februarju-marcu 164; Tellicherry 168; Tellicherry extra bold proti vkracanju v maju-juniu-juliju, 173.

SLADKOR

TRST. Na mednarodnem trgu cene padajo. Angleški sladkor ponujajo v Trstu po 43 funtov sterlingov tona cif. Trst v vrečah iz jute in 42/10 za vrsto »SMX« pod istimi pogoji. Francoski finni sladkor kvotira 72,50 lir cto. odhod Ventimiglia, v papirnatih vrečah proti takojšnjemu tovorjenju; belgijski stane 626 belgijskih frankov za stot. cif. Trst proti takojšnjemu vkracanju; kubanski 110 dolarjev za tona cif. Italijanska pristanišča proti vkracanju v maju-juniu-juliju v bombažastih vrečah in venezuelski 80 dol. v papirnatih vrečah proti vkracanju v maju-juniu-juliju za tona cif. italijanska pristanišča.

KAKAO

TRST. Cene se krepko držijo. Na viru proizvodnje: Accra good 343/3 šilingov za 50 kg cif. proti vkracanju v marcu-maju; Lagos good 342/6 proti vkracanju v februarju-aprilu, 343/9 proti vkracanju v marcu-maju, Bahia superior 343/9 proti vkracanju v februarju.

Italijanski trg

Na italijanskem trgu s kmetijskimi pridelki je bilo v zadnjem tednu največje zanimanje za riž, vino, sir in sveže sadje; na drugih področjih vlada mrtvilo. Na trgu za mehko pšenico prevladuje ponudba zaradi omejenih kupcij mlinske industrije. Tudi trda pšenica se težko prodaja; na nekaterih sicilijanskih tržiščih so cene popustile. Cene koruze, ki so v zadnjih tednih padale, so se ustale. Trg z rižem je aktiven, cene rastejo. Otrubi so se zelo pocenili, ker je zanimanje zanje majhno.

Po klavni živini ni zadostnega povpraševanja; cene so nekoliko padle. Isto velja za prašiče.

Na trgu za maslom vlada mrtvilo zaradi velike sezonske proizvodnje in stalne konkurence tujeja masla. Cene sira so krepke; dobro se prodajajo vrste mehkega sira, zlasti gorgonzola.

Vinske cene so visoke, čeprav se je prodaja nekoliko omejila. Za oljivo olje ni zanimanja. Cene svežega sadja in povrtnine so visoke.

ZITARICE

ROVIGO. Pšenica fina 7150-7200 lir stot, dobra 7050-7100, navadna 6900 do 6950; pšenična moka tipa »0« 9100 do 9400, tipa »0« 8600-9000, tipa »1« 8100 do 8500; koruzna moka bela in rumena 5700-5900; pšenični zдроб 10.500-11.000; koruza rumena 5200-5300; bela koruza 4200-4300; oves 4200-4400; neolusčeni ječmen 5200-5300; rž 5200-5300; otrubi 2900 do 3000.

VERCELLI. Neolusčeni riž: Pierrot 6200-6500; Balillone 6500-7000; Roncarolo 6600; Ardizzone 6400-7000; G. Rossi 7700-8200; Maratelli 7400-8000; Rizzotto 7100-7900; Raza 7000-7700; R. B. 7500-8400; Sesia 7300-7700; Arborio 8400-9600. Olusčeni riž: navaden 10.300-10.500; Pierrot 11.500-11.800; Balillone 12.100 do

12.500; Ardizzone 12.700-13.000; Maratelli 14.500-15.500; Rizzotto 14.000-14.800; Raza 77 14.000-14.800; R. B. 14.600 do 15.500; Arborio 17.500-18.500.

ZIVINA

LUGO. Zivina za reje: krave 350-440 tisoč lir par; breje krave 400-500.000 lir par; krave s teletom 420-650.000 lir par; volci 400-560.000 lir par; junci in junice 2-3 leta stari 5 st. težki 335-370.000 par; breje krave prvsnice 190-200.000 lir glava; telice 2 stota težke 85-100.000 lir glava; molzne krave 130-225.000 lir glava.

Klavna zivina: volci 6 stotov težki 290 do 340 lir kg, II. 230-260; krave 6 stotov težke I. 275-320, II. 220-250; junci 5 stotov težki I. 340-380, II. 280-310; teliki 480-530, II. 400-440.

Prašički za reje 470-540; suhi prašički 340-420; prašički za pitanje 100-150 kg 310-330, nad 150 kg 330-350.

Vprežni konji 200-220 lir kg ali 100-130.000 lir glava; konji za zakol 230 do 240; žrebeta za zakol 350-370; vprežni meži 100-110 lir kg ali 60-70.000 lir glava; meži za zakol 160-180 lir kg; vprežni osli 80-90 lir kg ali 50-60.000 lir glava; osli za zakol 170-210 lir kg.

Ovece 210-240; jagnjeta 440-480 lir kg.

PERUTNINA

MILAN. Zivi piščanci extra 800, I. 700 do 750, II. 600; zaklani piščanci izbrani 900-950, navadni 800-850; inozemski zmurnjeni piščanci: madžarski 500-600, jugoslovanski 450-600; žive domače kokoši 600-650; žive inozemske kokoši 420 do 470; zaklane kokoši 800-900; inozemske zaklane v Italiji 650-700; inozemske zmurnjene kokoši 500-600; žive pegatke 900; zaklane 1100-1250; mladi golobi zaklani 900; golobi zaklani 1000-1150; inozemske zmurnjene pure 550-600; inozemski zmurnjeni purani 500-600; žive race 500; zaklane race 470-600; živi zajci 380-430, zaklani s kožo 450-500; zaklani brez kože 460-550.

Sveža jajca I. 23-26, navadna 21,50 do 22,50 lir komad; inozemska sveža jajca 18-28.

MLEČNI IZDELKI

LODI. Cajno maslo 720-740; maslo iz smetane krajnje proizvodnje 630-640, id. iz drugih krajev Lombardije 610 do 620; maslo II. 570-580, III. 520-530; emiljski sir majske proizv. 1956 675-705, majske proizv. 1957 585-615; sir grana majske proizv. 1956 645-685, zimske proizv. 1955-56 750-745, zimske proizv. 1956-57 605-635; grana svež 1,30 dni star 455-485, 30-60 dni star 475-505; sbrinz svež 510-530, postan 620-640; emmenthal svež 500-510, postan 550-570; provolone svež 490-510, postan 550-600; italico svež 410-420, postan 440-460; crescenza svež 300-320, postan 360-390; gorgonzola svež 350-360, postan 530-570; taleggio svež 370 do 380, postan 480-500.

OLJE

FIRENZE. Oljivo olje do 1% kisline 550-560 lir kg, do 1,50% kisline 530-550.

do 2,50% kisline 510-530, do 4% kisline 480-510; dvakrat rafinirano tipa »A« 460 do 465, tipa »B« 410-415; prvotnostno semensko olje 360-365; olje iz zemeljskih lešnikov 380-385;

VINO

CASALE MONFERRATO (Alessandria). Črno namizno vino 9-10 stop. (lanski pridelok) 6740-7000 lir hl, 10-11 stop. (star pridelok) 7150-7450; belo vino 10-11 stop. 7000-7550; Barbera 12-13 stop. 8880-9870; Barbera extra 13-14 stop. 9800 do 10.560; Freisa sladko 8980-9450; belgi moškat extra 13.000-14.500; Grignolino extra 11.750-12.650; Nebbiolo 11.980 do 13.200; Malvasia črna 10.500-11.500.

ROVIGO. Črno vino krajnje vrste 8-11 stop.: Cabernet, Friularo, Merlot 6800-6950 lir hl; Raboso 6500-6600; Clintoni I. 5500-6000, II. 4800-5000; belo Colli Euganei 10.500-11.000; moškat Colli Euganei 11.500-12.000; črno Verona 7300 do 7500.

ZELENJAVA IN SADJE

MILAN. Suh česen 220-300 lir kg; karcofi 45-60 lir komad; korenje 78-95 lir kg; cvetača 25-35; ohrov 20-40; cikorkija 30-60; čebula 2-75; olupljene čebulice 120-160; žajbelj in rožmarin 130-180; koromač 24-65; cikorkija s koreninami 60-84; rdeča solata Verona 120-168; solata endivija 54-85; krompir Bintje 49-54, Majestic 38-45; por 50-65; peteršilj 360-420; zelena navadna 220-300; špinaca 60-72.

Jabolka navadna mešana 80-120; Delicieux 215-285, II. 156-180; Morgenduff I. 162-190; pomaranče navadne 70-80; pomaranče rdeče 95-120; limone I. 140-165, II. 110-135; mandarinji Paterno 132-192; mandarinji Palermo 108-144, navadni mandarinji 90-110.

KRMA

ROVIGO. Seno iz detelje v razsutem stanju 1850-1950 lir stot; stlačeno seno iz detelje 2300-2400; pšenična slama v razsutem stanju 350-400, embalirana in stlačena fco. kamion — odhod 550-600, id. fco. železniški voz 800-900.

KONOPLJA

FERRARA. Konoplja fina 37.000 lir stot, dobra 34.000, srednje vrste 29.000 do 32.000, navadna 26.000, slabše vrste 16-20.000 lir stot.

MED IN VOSEK

TURIN. Naraven vosek 1150-1200 lir kg; med 400-500 lir kg.

KOŽE

MILAN. Teleta brez glave in parkljev 12-20 kg 440-490 lir; junci 20-26 kg z repom 380-420; krave in volci z repom nad 40 kg 265-290 lir.

VES PRIDELEK EGIPTOVSKEGA RIZA letine 1957/58 bo odkupila egipčanska vlada. Zadevne odkupne cene so že določene.

MEDNARODNA TRŽIŠČA

	CHICAGO	22.1.	5.2.	19.2.
Pšenica (stot. dol. za bušel)		217 ¹ / ₂	215 ¹ / ₂	218 ⁵ / ₈
Koruza (stot. dol. za bušel)		108 ⁷ / ₂	110 ¹ / ₂	111 ³ / ₄
NEW YORK				
Baker (stot. dol. za funt)		24.—	24.—	22.50
Cin (stot. dol. za funt)		92.62	93.50	94.37
Svinec (stot. dol. za funt)		12.90	13.—	13.—
Cink (stot. dol. za funt)		11.75	10.—	10.—
Aluminij (stot. dol. za funt)		28.10	28.10	28.10
Nikelj (stot. dol. za funt)		74.—	74.—	74.—
Bombaž (stot. dol. za funt)		36.15	36.20	35.90
Zivo srebro (dol. za steklenico)		225.—	225.—	225.—
Kava (stot. dol. za funt Santos 4)		55.50	54.80	54.—
LONDON				
Baker (funt šter. za d. tono)		168.—	167 ¹ / ₂	163 ¹ / ₂
Cin (funt šter. za d. tono)		730.—	730 ¹ / ₂	736
Cink (funt šter. za d. tono)		63.—	64.—	64 ¹ / ₂
Svinec (funt šter. za d. tono)		72.—	73.—	75 ³ / ₄
SANTOS				
Kava Santos D (kruzejrov za 10 kg)		531.—	527.50	519.—

Ameriško gospodarsko mrtvilo, ki ga spremlja povečano število brezposelnih, a hkrati nazadovanje proizvodnje črne metalurgije, je zajela mednarodni trg, ki močno občuti to krizo. Odras vidimo pri cenah skoro vseh surovin, ki nazadujejo.

ZITARICE

Na žitnem trgu v Chicagu je v tednu do 14. febr. po začasnem izboljšanju v začetku tedna prišlo zopet do nadaljnje padanja cen. Pšenica za dobavo v marcu je od 217¹/₂ stotinke dolarja padla na 214¹/₂ stotinke dolarja za bušel. Komaj zaznavno se je popravila cena koruze: od 109³/₈ na 109⁷/₈ stotinke dolarja za dobavo v marcu.

SLADKOR, KAVA, KAKAO

Vest, da bo Brazilija letos izvozila 3 milijone vreč sladkorja namesto 2,5 milijona v letu 1957, ni mnogo vplivala na cene sladkorja, ki so ostale skoraj na ravni prejšnjega tedna. Dne 14. febr. je bila cena za takojšnjo dobavo v New Yorku 3,55 stotinke dolarja za funt (teden prej 3,63 stotinke). Smrt Manuela Mejia, predsednika zveze lastnikov kavinskih nasadov, se je nekoliko odrazilo pri ceni kave, ki je dne 14. febr. dosegla za vrsto po pogodbi »M«, dobava v marcu, 55,20 stotinke dolarja za funt (teden prej 54,10 stotinke dol.). Kakao je v New Yorku za dobavo v marcu za beležili 41,33 stotinke dolarja za funt (teden prej 41,35). Pričakovati je, da se bo cena kakava hitro popravila, ker bo proizvodnja 1957-58 dosegla samo 756.000 ton, to je 130.000 ton manj kakor leta 1956-57.

VLAKNA

V tednu do 14. febr. je v New Yorku bombaž pokazal znake okrepitve pod vplivom vesti, da so državni prispevki za proizvodnjo bombaža zvišani od 78 na 81 stot. dol. Za takojšnjo dobavo je bombaž imel ceno 35,95 stotink dol. za funt (teden prej 36,10 stotink). Volna je v New Yorku po precej trdnem začetku začela kolebati; suint, takojšnja dobava, 14. febr. 130 stotink dol. za funt (133,5 teden prej). Volna v Antverpnu je ostala na višini prejšnjega tedna, tj. 112 penitev za funt, medtem ko je cena v Roubaixu (Francija) nazadovala od 1255 na 1215 fr. frankov za 1 kg. Juta je ponovno nazadovala. Vel. Britanija

VALUTE V MILANU

	5.11.58	19.11.58
Dinar (100)	75.—	75.—
Funt šter.	5900.—	5800.—
Napoleon	4750.—	4750.—
Dolar	625,80	624,88
Franc. fr. (100)	137.—	136,25
Švicarski fr.	146.—	145,62
Funt šter. pap.	1675.—	1700.—
Avstrijski šil.	24,16	23,90
Zlato (gram)	710.—	708.—

BANKOVCI V CURIHU

	19. februara 1958
ZDA (1 dol.)	4,28
Anglija (1 f. šter.)	11,65
Francija (100 fr.)	0,93
Italija (100 lir)	0,68
Avstrija (100 šil.)	16,43
ČSR (100 kr.)	11,75
Nemčija (100 DM)	101,65
Belgija (100 fr.)	8,58
Nizozemska (100 fl.)	112,88
Švedska (100 kr.)	82,25
Izrael (1 funt)	1,60
Spanija (100 pezeta)	7,55
Argentina (100 pezov)	11,25
Egipt (1 f. šter.)	7,20
Jugoslavija (100 din)	0,69

Vestnik KMEČKE ZVEZE

Za priznanjem kmečke pokojnine še bolniško zavarovanje!

V mesecu januarju je Zavod za socialno zavarovanje v Trstu razdelil prvih 242 pokojninskih knjižic. Do sedaj je bilo napravljenih 553 prošnji. Od teh je bilo odposlanih temu zavodu čez 400 prošelj. Zaradi nepopolnosti čakajo nekatere prošnje na razne izpopolnitve; zato se niso ugodno rešene.

Kmetje so doslej doživeli toliko razočaranj, da v začetku niso niti upali, da bodo končno kdaj prejeli tudi oni. Še ko so v našem uradu podpisali prošnje, so dvomili, ali je vse, kar smo jim obrazložili, resnično. V našem uradu še vedno sprejemamo prošnje onih kmetov, ki se do sedaj niso zato zanimali ali niso o tem nič čitali ali slišali. Za sprejemanje prošnji ni bil postavljen noben rok. Predstavniki urada, ki je popoblaščen za sprejemanje pripravljanih prošnji in s katerimi smo v neposrednem stiku, se je ob nek priliki izrazil pohvalno glede opravičenejava.

Pri zbiranju podatkov smo naleteeli na precejšnje težave, ki v drugih pokrajnih niso prišle do izraza, ker jim je izvajanje zakona o kmetijskih bolniških zavarovalnicah ogrožilo sestavo natančnih opiskov, iz katerih je razvidno število kmetov, ki so dosegli predvideno starost za upokoje. Na našem področju smo v zadregi, ker nimamo natančnega popisa naših kmetov. Ob pregledu prošnji in priloženih družinskih listov se zdi kot da naši starejši kmetje nimajo naslednikov. Iz družinskih listov se dostikrat vidi, da je edini član družine prav prosilec sam. Ker pride ob priznanju pokojnine prosilec na zadnje mesto v družini in ker preostale delovne dneve mora

kompostnih kupih, ki nam bodo dali v kratkem času boljše gnojilo, kot so hlevski gnoj ali umetna gnojila.

RAKETE PROTI TOCI

V bližini Verone deluje pod okriljem kmetijskega ministrstva poskusna postaja, ki ji je glavna naloga, da preizkusi razne načine za preprečevanje toče. Pod vodstvom prof. Rosinija bodo sedaj na postaji preizkusili posebne rakete. Kot te rakete počijo v ustrezni višini, se iz njih sproži visoka toplota, ki razprši oblake in prepreči ustvarjanje toče. S tem sredstvom aktivne obrambe upajo, da bodo preprečili 40-60% škode, ki jo povzročata toča.

Kmet in vrtnar konec februarja

Na njivi: Ob koncu zime moramo dodati ozimnim posevkom nekaj dušikovih lahko topljivih gnojil. To gnojenje je zelo koristno, ker ojača posevke in da rastlinam prepotrebno hrano, da rastline lahko preidejo v razbujeno rastno močjo. To opravilo izvršimo tik pred dežjem ali ob rahlem pršenju, da se snovi raztopijo in so dostopne rastlinam. Ne uporabljamo prevelike količine gnojil, ker odveča količina se lahko spira v nižje sloje in postane rastlinam nedostopna. Na vsak hektar potrosimo 100 — 150 kg. nitrata.

Na travnikih: Tudi na travnikih se bo kmalu prebudilo življenje v vsej svoji sili. Da pospešimo rast trav, polivamo travnike z gnojilom ali gnojilcem. Po očisteni travnikih bo dobro, če posejemo na pleše ne le travniški drobir, ampak uporabimo zato rasti seme boljših trav in detelje. Travnike moramo branati z ostro travniško branilo, da uničimo mah.

Na sadnem dreviu: Preden prične drevesa pogajati, moramo opraviti zimsko škropljenje z običajnimi zimskimi škropljivi v močnejših koncentracijah.

V vinogradu: Moramo zaključiti vsa dela v vinogradu, preden začne trta pogajati. Stare kole moramo nadomestiti z novimi koli, dokončati moramo obrezovanje trt; treba jih je tudi povezati, ko bo nastopilo primerno vreme.

V vrto: Opravimo vsa pripravljavana dela za setev v tople grede. V zavetne lege sejemo zgodnji grah in krompir.

Za NAPREDEK KMETIJSTVA V CRNI GORI Sekretariat (ministrstvo) za kmetijstvo v Beogradu je izdelalo načrt za obnovu kmetijstva v Crni gori, ki ga bodo izvedli v 4 letih. Pri sestavljanju načrta je sodelovalo oko-

gati zemljo z bakterijami; kompost izboljša strukturo (zlog, zloženost) zemljišča; učinek gnojenja s kompostom je najtrajnejši; kompost je najcenejši gnoj, ki tudi zmanjša uporabo uvoženih gnojil; kompost lahko pripravimo doma; brez gnojenja s kompostom je učinek ostalih gnojil slabši in le začasen.

Gnoj in kompost pravočasno na travnike!

Hlevski gnoj je zelo učinkovit, toda le tedaj, če je dobro uležen in razdrobljen, da se lahko pomeša s travniško zemljo. V taki obliki zelo poveča srpastost in s tem tudi donos travnika. Za gnojenje travnikov primeren hlevski gnoj dobimo na ta način, da ga pustimo na kupu vsaj leto dni in ga med tem nekajkrat prelopatimo in nekoliko poapnimo. Tako predelane, raztresemo že v jeseni po travniku. Zgodaj spomladaj travnik pobranimo, da se še morebitni ostanki zmešajo s travniško rušo. S takega hlevskega gnoja nastane prav učinkovita sprstenina, ki omogoča dolgoletno bogato košnjo. Na takem travniku se bodo razrasle razne sladke trave in detelje, ki napravijo krmo tečno in izdatno.

Napačno je izvažati svež hlevski gnoj na travnike. Zimske padavine izpirajo ta gnoj v zemljo, ostane pa polno stelje, ki nič ne zaleže in ne more dati nikake sprstenine. Spomladaj se ti ostanki sicer pograbijo in mogoče spravijo na kompostni kup, toda vse to nima v sebi mnogo hranilnih snovi. Ta kup dela le malo dobre sprstenine, kajti le dobro uležen gnoj je učinkovito gnojilo za travnike.

Podjetje G. Vatovec Succ.